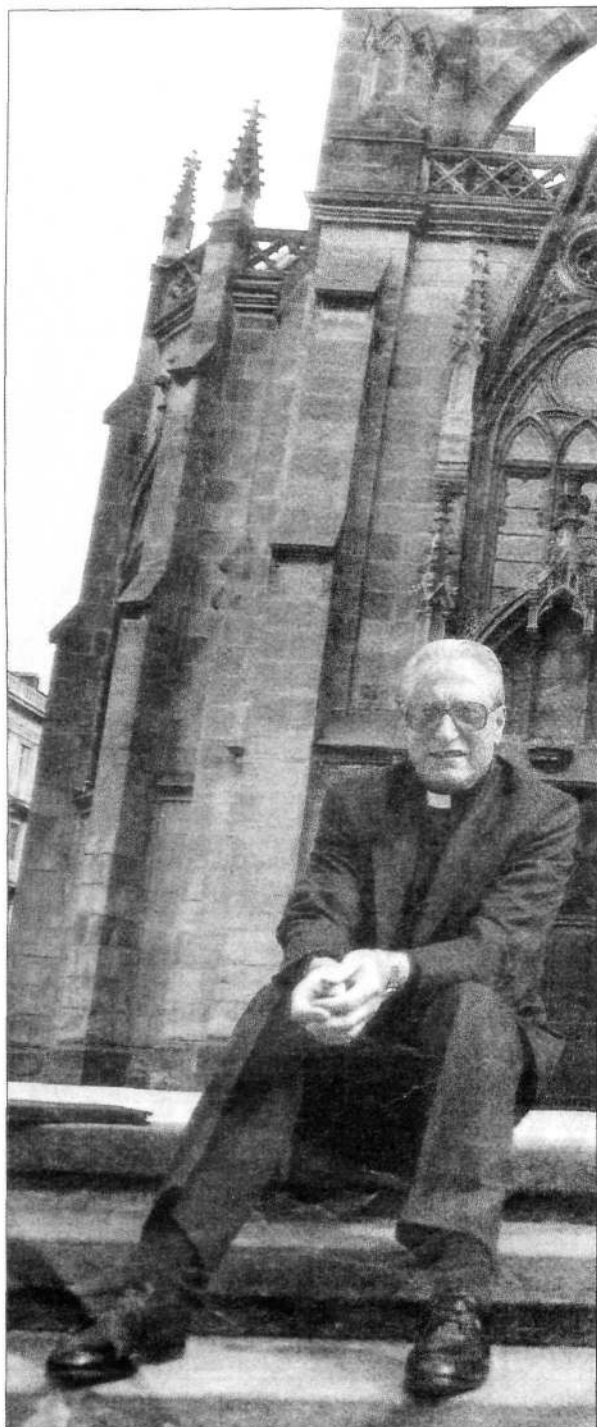

J.M. Setien apezpiku jaunaren gizatasuna eta zintzotasuna

Jose Maria Setien jaunak Gipuzkoako apezpikutzatza uztean, era askotariko eritziak jaso ditugu. Baina nik ere badut berari buruz zerbait esatekorik.

Bizi garen une hauetan ez da erreza politikarekin nahasi gabe irtetzea. Behin eta berriz esango dut, berrogei urtetako diktadurak guziok utzi gaituela zerbait ikuterik. Iragana, batzuk erraz ahaztu dute, baina beste batzuentzat ez da izan hain erraza, bereziki hurbildik familian ondore txarrak utzi dizkigunean eta zenbait gertakari oroitzean.

Lehen beste era batera pentsatzen zutenek diote orain Eliza ez dela politizatu behar. Nire ustez guzior nahian dago Ebanjelioetan oinarriturik ibili behar dela. Baina anaiarteko gerra hainbeste hilketarekin ekarri, berrogei urtez inori beste era batera pentsatzen utzi ez eta gainera erantzule nagusia izan behar zuen "Generalísimo" hura paliopean ikustez, guretzat zerri bedeinkatua balitz bezala. Zer pentsa genezake? Garaiko propagandaren arabera, "Cruzada" egin omen zuen, baina moroak bere alde zituela.

Bi aldeetatik egin ziren gehiegikeriak, anaiarteko gerretan ohi den bezala. Baina ez legoke gaizki Juan Iturraldearen *El catolicismo y la Cruzada de Franco. Quienes y con qué fines prepararon la guerra* (Editorial Egui-Indarra, 1955) liburuari begiratu bat ematea.

Gasteizen hiru probintzietarako Apezpikutzaren arduradun zen Mateo Mujika jauna, hain gizon ona eta herriak maitatua izanik, nork bidali zuen mugaz bestaldera? Hari eman zitzaion tratu txarra ez zen zilegi kristautasunaren izenean.

Bestalde, zenbat apez afusilatu zituzten? Haietariko gehienek pekatu bakarra, herri euskaldunarentzat euskaraz idatzi eta euskaraz predikatzea izan zen.

Gertakari hauek bai zirela Elizaren politizatzea.

Azken urte hauek edozein erakunderentzat izan dira nekegarriak. Politikoeek elkarren artean gizarte arazoak lasai mintzatuz bideratu beharrean, taldekeria hertsian ari bai dira jo-ta-ke elkarren aurka. Horrela ez dugu etorkizunean gauzozik.

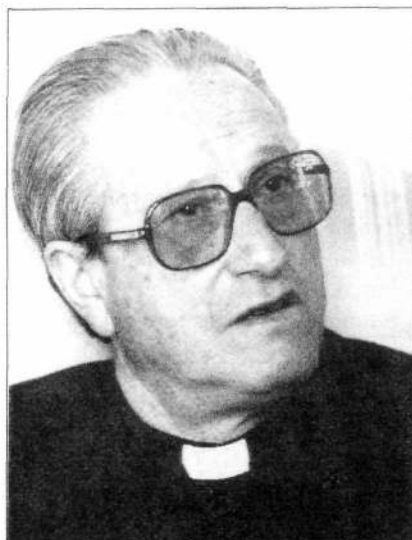
Ni neu, haurtzarotik irakurle borrokatua eta gazte-txotatik sinismenez kezkatu ibili direnetakoa naiz. J.M. Barandiaran jakitunaren lagun mina izatez gainera, bere lan guziak irakurtzen nituen. Baina baitere gogoz jarraitu R. Alberdi, G.R. Yurre eta J.M. Setien jaunaren idazlanak. Eta, harriturik ez ezik, izaturik utzi naute zenbait politikari axolagabek edo zentzugabeek Setien jaunaren aurka esan eta idatzi dituzten neurririk gabeko astakeriek. Zergatik ez bere lanak lasai irakurri eta gogoetak eginaz behar bezalako kritika bideratu? Baina, horretarako ere zentzua behar.

Inork uka ezinezkoa da, Setien jaunak beti jator jokatu duela giza eskubide eta bakearen alde eta gainera beti kondenatu dituela hilketak eta indarkeriak.

Arte zaletasunak eraman ninduen, Eibarren eliz arte balioen zenbait katalogatze egitera. Horregatik bertako parroko jaunaren eskariz, obretako batzordekide nintzen eta edozein aldakuntza egin baino lehen eritzia eskatzen zidaten. Han behin, berrikuntza batzuk zirela eta, Setien apezpiku jaunarekin izan genuen bilera. Orduan ezagutu nuen pertsonalki eta bere hitz zuzenak entzuteaz oroitzen nintzen berak idazten zituen lanetaz.

Holako gizon batek ez du nire laudorioen premia-rik. Arartekotzan nengoela, berarekin zenbait arazogatik izan nituen harremanak ere oroigarri ditut. Zein apal eta modu onez bideratu genituen arazo haiek. Izan ere, Legebiltzarra toki egokia da gizonak ezagutzeko eta politikari gutxi ezagutu ditut arazoak hain era onean bideratu ahal izateko.

Setien jaunaren gizontasuna, zintzotasuna eta zuzentasuna ez dira erraz neurtzekoak. Bera bezalako asko behar genituzke gizartearen onerako. Egungo politikariak horrelakoak balira, herriaren onerako, beste txori batek kantatuko liguke.

Horregatik, bat nator Eibarko egotaldi luze hartan hain adiskide egin nuen eta orain Seminarioko erretoa den Jesus Mari Arrietarekin, honek Javier Meaurio kazetariarekin izan zuen elkarrizketan zioenarekin, nola ez bat etorri?. Ikus otsailaren 17ko *El Diario Vasco* egunkarian agertua.

Setien jaunak, guzian gogoia betearazteko, ez du izan garai egokia. Baina ez da izan bere erruagatik, ez eta ere Elizarenagatik, polikari bihurrien jokaera maltzur eta hertsia-egatik baizik. Setien jaunak, gutik bezala eraman du Ebanjelioen mezua gizartera. Kristoren bukaera bera era ez zen izan egokia, baina denborak eman zion ondo merezia zuen ohorea. Setien jaunari buruz ere, ondorengoak oroituko dira bere jarrera zintzo bezain zuzenaz.

Zorionez, bere ordezkoi jartzen den Juan Maria Uriarte jauna ere egokia dela iruditzen zait eta Apezpikutegia ez da asko urrunduko markaturik doan bidetik.

Nire aldetik, agur bihotzekorik kartsuena Jose Maris Setien jaunarentzat. Bere ekintza zuzena beti izango bai dut gogoan.

JUAN SAN MARTIN